

Samhällsbyggnadsnämndens (f d miljönämndens)

Barnbokslut 2010

Trelleborgs kommun

Miljöförvaltningens rapport 2/2011

Samhällsbyggnadsnämndens (tidigare miljönämndens) Barnbokslut år 2010 – tillämpningen av kommunalt handlingsprogram för Förenta Nationernas Barnkonvention i samhällsbyggnadsnämndens (tidigare miljönämndens) verksamhet- arbete för barnens bästa i Trelleborgs kommun

Bakgrund

Trelleborgs kommun har år 2002 tagit fram förslag till kommunalt handlingsprogram med barnens bästa i fokus. Handlingsprogrammet vilar på Förenta Nationernas Barnkonvention, som antogs av FN 1989. Sverige blev förbundsstat 1990, och har tillsammans med 190 andra stater förbundit sig att förverkliga konvention. Konventionen innehåller 54 artiklar, som är sprungna ur barns behov världen över. De 4 viktigaste artiklarna handlar om barnens rätt till livet och utveckling, barnens rätt att uttrycka sina åsikter, barnets rätt till skydd mot alla former av diskriminering samt vid alla åtgärder, offentliga eller privata, skall barnets bästa komma i främsta rummet. Förslag för Trelleborgs kommun innehöll bland annat att förvaltningarna skulle arbeta fram en checklista för att fokusera på barnets bästa. När beslut fattas skall barnets bästa sättas i främsta rummet. Hänsyn skall tas till barnperspektivet och själva barnets perspektiv.

Samhällsbyggnadsnämndens (tidigare miljönämndens) arbete med Förenta Nationernas Barnkonvention under 2010

Dåvarande miljönämnden har i beslut § 38, 2004-05-03, ställt sig bakom en av miljöförvaltningen föreslagen checklista. Enligt denna kan samhällsbyggnadsnämndens beslut, då dessa direkt eller indirekt berör barn och ungdomar, kompletteras med något eller några av följande tillägg:

Förenta Nationernas Barnkonvention har beaktats

- barn och ungdomars bästa har satts i främsta rummet
- barn har fått uttrycka sin mening
- särskild hänsyn har tagits till barn och ungdomar med behov av särskilt stöd
- beslutet innebär att barnens situation förbättras
- beslutet är i linje med konventionen
- barn och ungdomar bedöms ej beröras av beslutet.

Dåvarande miljönämnden har efter tiden för beslutet 2004-05-03 kompletterat sina beslut med ovanstående tillägg då detta varit motiverat. Delegationsbeslut om försiktighetsmått vid tillsyn av miljöfarlig verksamhet har i vissa fall kompletterats med följande text: "Barnens situation förbättras av ett miljömedvetet företag".

Dåvarande miljönämnden har under året hållit Barnkonventionen aktuell genom att införliva den i sina beslut då detta befunnits relevant.

Miljöförvaltningens arbete framgår av "Verksamhetsplan för 2010". Verksamhetsplanen är strukturerad enligt de nationella miljömålen samt God folkhälsa och Säkra livsmedel. Ett stort antal beslut i miljöförvaltningens arbete berör barn och ungdomar.

Miljöförvaltningen har under år 2010 arbetat med ett antal projekt som innebär att barnens situation förbättras omedelbart eller på sikt. I dåvarande miljönämndens målstyrning och verksamhetsplan 2010 framgår att mycket av miljöförvaltningens arbete och projektarbete berör barn och ungdomar. Detta framgår också av skriften "Uppföljning av miljönämndens verksamhet 2010".

Många av dåvarande miljönämndens arbetsområden berör barn och folkhälsa och redovisas i rapporter såsom t.ex. luftkvalitén, buller, strålmiljön, livsmedelshygien, boendemiljön, piercing, solarier, förskolor m.m. Följande projekt har sammanställts i miljöförvaltningens rapporter, som finns på Trelleborgs hemsida.

Miljönämndens barnbokslut 2009 (rapport nr 1/2010)
Kontroll av livsmedelsanläggningar, provtagning av förpackat pålägg (rapport nr 2/2010)
Markradon i Trelleborgs kommun (rapport nr 3/2010)
Information om spridning av bekämpningsmedel och växtskyddsmedlet glyfosat (rapport 4/2010)
Trelleborgs års vattenundersökningar 2009 (rapport 5/2010)
Kontroll av livsmedelsanläggningar, provtagning av glass (rapport 6/2010)
Kontroll av livsmedelsanläggningar, provtagning och analyser avseende Listeria (rapport 7/2010)
Kontroll av livsmedelsanläggningar i skolor och förskolor (rapport 8/2010)
Tillsyn av strandskydd i Trelleborgs kommun (rapport 9/2010)
Badvatten i Trelleborgs kommun 2010 (rapport 10/2010)
Marknadsrapport Palmfestivalen 2010 (rapport 11/2010)
Egenkontroll enligt miljöbalken på förskolor och skolor i Trelleborg (rapport 12/2010)
Marin inventering, Fredshög – Stavstensudde (rapport 13/2010)
Luftkvalitet och hälsa i Trelleborg (rapport 14/2010)
Kontroll av restauranger och fartyg 2010 (rapport 15/2010)
Kontroll av fiske/småbåtshamnar Trelleborg (rapport 16/2010)

Miljöförvaltningen handlägger årligen med anledning av klagomål på olägenhet, ärenden angående av fukt i bostäder, mögel, värme, kyla, drag, buller, vedeldning och djurhållning, med råd eller krav på åtgärder. Miljöförvaltningen har under år 2010 bedrivit tillsyn enligt miljöbalken på hygienlokaler.

Arbetet med att förbättra miljön i Trelleborgs kommun berör i hög grad barn och ungdomar. Som ett led i den fortlöpande kontrollen har miljötillsyn utförts under året påbörjats vid siloanläggningar, skjutbanor, kommunala avloppsanläggningar, tvätterier och hamnens kemikalie- och oljelagringscisterner.

Mätningar har utförts av luften i Trelleborg och på landsbygden i samarbete med IVL:s Urbanmättnät avseende PM10, NO₂, SO₂, VOC. Mätningar har kompletterats med dagliga mätningar av PM1 och PM2,5, vilket skett i samarbete med Skånes luftvårdsförbund. Miljöförvaltningen har gjort en större rapport om luftkvalitet och hälsa, rapport 14/2010, där föroreningarnas källor, spridning över tätorten samt hälsoläget i staden belyses. Miljöförvaltningen har inhämtat kunskap om miljökvalitetsnormer för partiklar enligt bl.a Miljösamverkan Skånes projekt, samt utfört mätning av partikelslag PM10 och PM2,5.

I samband med tillsyn inom verksamheter med utsläpp till luft har miljöförvaltningen i enlighet med miljöbalken uppmärksammat om bästa möjliga teknik har använts.

En bra kemikalietillsyn gynnar även barnen. Miljöförvaltningen har deltagit i Miljösamverkan Skånes arbetsgrupp om den nya kemikalielagstiftningen REACH. Syftet med REACH-arbetsgruppens arbete är att öka kunskaperna om REACH, ta fram vägledningsmaterial till kommunerna för inspektioner. Arbetsgruppen har under år 2010 aktualiserat checklistan, som skall användas för tillsynsprojekt enligt REACH under hösten 2011 samt följt upp nyheter angående REACH och tillsynsansvaret enligt förslag till den nya miljötillsynsförordningen, som trädde i kraft den 1 mars 2011. REACH-arbetsgruppen arbetar för att kemikalietillsynen skall verka för att uppnå Giftfri miljömålet. I och med REACH införande kommer även kemikalier i varor att beläggas med restriktioner av Kemikaliemyndigheten i Helsingfors och Kemikalieinspektion i Sverige. Särskilt viktigt är varor som barn kommer i kontakt med, t.ex när det gäller leksaker innehållande vissa ftalater som mjukgörare, såsom DEHP, DBP och BBP. Dessa kan påverka balansen av vissa hormoner i kroppen och skada fortplantningsförmågan. Eftersom de klassificeras som reproduktionsstörande (det vill säga skadar fortplantningsförmågan) är de sedan januari 2007 förbjudna i alla leksaker och barnavårdsartiklar i en halt över 0,1 procent. Av försiktighets skull är DINP, DIDP och DNOP förbjudna i leksaker och barnavårdsartiklar som kan stoppas i munnen.

Miljöförvaltningen har under hösten 2010 deltagit i en tillämpningskurs angående den nya CLP (Classification, Labelling and Packaging om Chemicals)-förordningen, som infördes den 1 december 2010. Förordningen avser klassificering, märkning och förpackning av kemiska produkter och är baserad på det globala harmoniserade systemet (GHS).

Miljöförvaltningen har deltagit i KEMI:s nationella samverkansprojekt angående tillsyn av kemiska produkter i detaljhandeln 2009-2010. Sammanlagt har 15 butiker förelagts under 2010 om att utreda brister med avseende på kemiska produkters klassificering och märkning, barnskyddande förslutningar samt kännbar varningsmärkning på totalt ca 100 st kemiska produkter.

Miljöförvaltningen har arbetat aktivt med utfasning av farliga ämnen enligt produktvalsprincipen och enligt Miljösamverkan Skånes länsprojekt "Utfasning av farliga ämnen". Beslut om utfasning/riskminskning av kemiska ämnen kommer att fattas för de företag som ingått i projektet. Miljöförvaltningen tillämpar produktvalsprincipen vid beslutsfattande enligt miljöbalken. Produktvalsprincipen innebär att en verksamhetsutövare skall undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga. Motsvarande krav gäller i fråga om varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt eller bioteknisk organism.

Sanering av PCB gynnar barn och ungdomar. Miljöförvaltningen har fortsatt arbetet med inventering och sanering av PCB i byggnader. Enligt förordningen om PCB (SFS 2007:19) med ändring SFS 2010:963 skall sanering av fastigheter vara färdig senast år 2016. De berörda fastighetsägare, som inte utfört inventering kommer att föreläggas om detta. Saneringsarbetet har kommit igång. Inspektion utförs vid anmälan (information) om sanering och beslut fattas med anledning av inspektionen. Rapportering sker till miljöförvaltningen efter slutförd PCB-sanering.

Sanering av förorenad mark gynnar även barn och ungdomar. Ramböll Sverige AB i Malmö har under år 2010 på uppdrag av Svenska Petroleum Institutets Miljösaneringsfond AB (SPIMFAB) utfört 11 st miljötekniska markundersökningar på nerlagda bensinstationer i Trelleborgs kommun. Miljöförvaltningen kommer att vid möte med Ramböll Sverige AB framföra krav på sanering av de fastigheter där detta erfordras.

Miljöförvaltningen har bistått centrala upphandlaren med rådgivning vid viss upphandling, t.ex upphandling av städkemikalier.

Miljömålsgruppen "Livsmedel" har arbetat med den centrala upphandlaren i kommunen för att införa inköp av ekologiska livsmedel i offentliga verksamheter, såsom skolorna, förskolorna och äldreomsorgen. Kommunfullmäktige i Trelleborgs kommun har beslutat om de mål, som skall gälla för införandet. "Livsmedelsgruppen" med representant från förvaltningen tog under 2008 fram en handlingsplan, och under 2009 infördes inköp av bl a ekologisk mjölk. Målet för 2009 var 10 %,

men under 2009 var redan 12.5 % av inköpen av livsmedel ekologiska. Arbetet med genomförandet fortsätter med kostchefen som projektansvarig. Målet för 2011 är att 20 % av fastighetsförvaltningens måltidsservices inköp av livsmedel skall vara ekologiska livsmedel. Målet för kommunens totala livsmedelsinköp år 2012 är att 30 % skall vara ekologiska livsmedel.

Under år 2010 har arbetet med framtagandet av en policy för spridning av bekämpningsmedel fortsatt. Dokumentet skall föreslås i samhällsbyggnadsnämnden under våren 2011. Dåvarande miljönämnden har hösten 2010 förelagt tekniska nämnden att utreda alternativa metoder till spridning av bekämpningsmedel av kantsten och hårdgjorda ytor i Trelleborgs kommun. Tekniska nämndens svar förväntas inkomma 1 maj 2011. Arbetet syftar till att på sikt bl.a säkra yt- och dricksvatten.

Miljöförvaltningen har under år 2010 tillsammans med tekniska förvaltningen och stadsbyggnadskontoret påbörjat arbetet med vattendirektivet. Miljöförvaltningen kommer att arbeta vidare med vattendirektivets fastställda miljö kvalitetsnormer för vatten, åtgärdsprogram och förvaltningsplan. En samlad plan för kommunens kommande arbete med vattendirektivet ska vara Vattenmyndigheten tillhanda våren 2011.

Miljöförvaltningen har samarbetat i olika folkhälsofrågor med folkhälsoenheten inklusive alkohol- och drogprojektsamordnaren samt Agenda 21-samordnarna samt deltagit i länets smittskydds dagar.?

Miljöförvaltningen har deltagit i folkhälsosamordnarens Allergiprojekt i skolor och förskolor. Allergironder har under år 2010 utförts på Fågelsångens, Sockertoppens och Änghögs förskolor. Under år 2010 har dåvarande miljönämnden förelagt skolnämnden att komplettera egenkontrollprogrammet, den s.k. integrerade checklisten med obligatorisk allergirond. Den integrerade checklisten har kompletterats under året med obligatorisk allergirond. Folkhälsosamordnaren, den samordnande allergisjuksköterskan vid Skånes universitetssjukhus och miljöförvaltningen har hållit i en utbildning i allergironder för rektorerna.

Dåvarande miljönämnden har beslutat att förelägga skolnämnden om att komplettera den s.k integrerade checklisten med hygienfrågor. Skolnämnden har under år 2010 kompletterat den integrerade checklisten med hygienfrågor. Miljönämnden har fattat beslut om att förelägga den dåvarande fastighetsnämnden att utreda möjligheterna att installera frånluftsventilation i förskolornas städutrymmen.. Arbete med egenkontrollprogram leder till en förbättring av inomhus- och utomhusmiljön för barnens och ungdomarna.

Miljöförvaltningen har under år 2010 följt upp Bastionskolans kretsloppsarbete avseende avfallshantering, Grön Flagga och rökfri skola. Bastionskolans fortsatta miljöarbete har under år 2010 lagts in i det vanliga skyddskommittéarbetet i en samarbetsorganisation. Tobaksförebyggande arbete utförs av skolsköterskan. All personal är ansvarig för att skolan och skolgården hölls rökfri, enligt tobakslagen. Med temadagar, städdagar för att ta upp fimpar och tävlingar skulle budskapet nå fram med att tobaksrökning är förbjuden på skolområdet. En rapport "Bastionskolans miljö- och kretsloppsarbete under åren 2006-2009 i samverkan med miljönämnden i Trelleborgs kommun" är under utarbetande.

Intresset för elektromagnetiska fält ökar alltmer i samhället, framförallt inom det radiofrekventa området (exempelvis trådlöst bredband och mobiltelefoni). Allmänhetens exponering är dock mycket låg jämfört med gällande referensvärden. Miljöförvaltningen följer utvecklingen.

Våtmarksprojekt med information, utbildningar, inventering av lämpliga områden för framtida våtmarker mm för att stimulera markägare till att anordna fler våtmarker i kommunen har bedrivits. Det största arbetet är våtmarksprojektet med vattendragsrestaurering i Tullstorpsåns avrinningsområde. Ett av målen är att öka vistelsen utomhus genom att hjälpa allmänhet, särskilt barnen, att hitta och utnyttja lättillgängliga naturområden. Ett annat mål är att öka barnens, skol- och förskolepersonalens, fritidsledares och allmänhetens kunskaper om natur och miljö.

Dåvarande miljönämnden har i olika sammanhang påtalat vikten av det "grönas" betydelse för hälsan, välbefinnandet och för möjligheten till rekreation. En förvaltningsövergripande arbetsgrupp för framtagande av natur- och kulturplan startade år 2009, där miljöförvaltningen aktivt har deltagit. Natur- och kulturplanen har färdigställts under år 2010.

Dåvarande miljönämnden har sedan år 2009 tillsynen över strandskyddet och dispenser från strandskyddsbestämmelserna. Under 2010 har en inventering av strandskyddsbestämmelserna utförts längs kusten. Uppföljning av överträdelser mot strandskyddsbestämmelserna har påbörjats hösten 2010 och kommer att fortsätta under våren 2011.

Möjligheterna att bilda ett marint reservat utanför Skåre/Fredshög har undersökts under sommaren 2010 genom undersökningar och inventeringar av de marinbiologiska värden, fåglar och strandflora. Bildandet av ett marint reservat har påbörjats under år 2010.

Miljöförvaltningen/dåvarande miljönämnden har framfört synpunkter avseende miljön inom översiktsplansarbetet. Miljöförvaltningen har samarbetat med stadsbyggnadskontoret i ärenden avseende nedskräpning och underhåll av fastigheter enligt miljöbalken respektive plan- och bygglagen.

Miljöförvaltningen/dåvarande miljönämnden har under år 2009 förelagt tekniska nämnden och Trafikverket avseende trafikbullerkartering. Tekniska förvaltningen och Trafikverket har inkommet med uppgifter angående bullerkarteringen under år 2010, och beslut om åtgärder kommer att fattas under 2011.

Miljöförvaltningen har under år 2010 fortsatt att följa upp skolförvaltningens och fastighetsförvaltningens bullerinventeringar i kommunens förskolor. Under år 2010 har bullermätningar skett på många förskolor. Slutmålet är att alla barn i förskolan skall ha en inomhusmiljö som inte ger dem hörselskador.

MILJÖFÖRVALTNINGEN

Lilian Flygare Ivarsson
Miljöinspektör